

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

อ.พ. 7/2563 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

อ.พ. 7/2563
สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

เอกสารเพิ่มเติม

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมาณิศ อินทนิม

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสุภาวดี ต้นตระกูล

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 2

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายอานันท์ เกียรติสารพิภพ

นิติกรเชี่ยวชาญ

นายภูมิพิชญ์ ยาสีหิ

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางรติมา คชนันท์

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางสาวพิมพ์ธัญญา ฮ่องเสนาะ

วิทยากรปฏิบัติการ

นายวรพงษ์ แพร่ม่วง

วิทยากรปฏิบัติการ

นางสาวอุไร ธรรมเพชร

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวดาวรัตน์ สมจิตร

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวสุนันท์ เจสละ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวสุพรรณิศา พรหมบุตร

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ธันวาคม 2563

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

โดยที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล และปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองมาตรการทางเทคโนโลยี เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางสากลและสนธิสัญญาดังกล่าว รวมทั้งปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ให้บริการ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ สร้างความร่วมมือระหว่างผู้ให้บริการและเจ้าของลิขสิทธิ์ในการแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ต จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เกี่ยวกับอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ในงานภาพถ่าย ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองมาตรการทางเทคโนโลยี ข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ให้บริการ เพื่อสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างผู้ให้บริการและเจ้าของลิขสิทธิ์ในการส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรมบนสื่ออินเทอร์เน็ต และเพิ่มการกำหนดโทษสำหรับความผิดในการให้บริการผลิต ขาย หรือแจกจ่าย ซึ่งบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ ที่ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผล เพื่อให้การป้องกันปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- 1) เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้ให้บริการ” และ “ผู้ใช้บริการ”
- 2) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “มาตรการทางเทคโนโลยี”
- 3) ยกเลิกบทนิยามคำว่า “การหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยี”
- 4) แก้ไขเพิ่มเติมอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพถ่าย
- 5) แก้ไขเพิ่มเติมข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ให้บริการ
- 6) แก้ไขเพิ่มเติมให้การทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึงไม่เกิดผล

เป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี

- 7) แก้ไขเพิ่มเติมข้อยกเว้นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี

8) กำหนดให้การให้บริการ ผลิต ขาย หรือแจกจ่าย ซึ่งบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ ที่ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผลเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีและกำหนดข้อยกเว้นความรับผิดชอบสำหรับกรณีดังกล่าว รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว

9) กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการลิขสิทธิ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... สามารถวิเคราะห์ผลกระทบได้ ดังนี้

ผลกระทบในเชิงบวก

1. เป็นการยกระดับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจ การค้า สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อที่จะรองรับนโยบาย “ประเทศไทย 4.0” ของรัฐบาล

2. ส่งเสริมการสร้างสรรคและเพิ่มพูนงานด้านศิลปวัฒนธรรม

3. ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและดึงดูดการลงทุนภายในประเทศ

4. เจ้าของลิขสิทธิ์จะได้รับความคุ้มครองงานลิขสิทธิ์อย่างเต็มที่ในประเทศที่เป็นภาคีสันติสัญญาดังกล่าว

5. ช่วยสร้างบรรยากาศการค้าที่เป็นธรรมบนอินเทอร์เน็ต

ผลกระทบในเชิงลบ

1. ส่งผลกระทบต่อผู้ที่ประสงค์จะใช้งานสร้างสรรค์ที่หมดอายุความคุ้มครองหรือตกเป็นสมบัติสาธารณะเนื่องจากไม่ประสงค์จะเสียค่าตอบแทนการใช้งานลิขสิทธิ์

2. การขยายอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพถ่ายจาก “ระยะเวลา 50 ปีนับแต่ได้สร้างสรรค์งานชิ้นนั้นหรือ 50 ปีนับแต่ได้มีการโฆษณาเป็นครั้งแรก” เป็น “ตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์และมีอยู่ต่อไปอีกเป็นระยะเวลา 50 ปีนับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย” นั้น เป็นการทำให้ระยะเวลาที่งานภาพถ่ายจะตกเป็นสมบัติสาธารณะ (public domain) ที่สาธารณชนจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยอิสระนั้นนานขึ้น

3. การเพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องความผิดเกี่ยวกับการให้บริการ ผลิต ขาย หรือแจกจ่าย ซึ่งบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ ที่ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผลอาจส่งผลให้ผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจดังกล่าวต้องปรับตัวและเลิกประกอบอาชีพดังกล่าว โดยต้องเปลี่ยนไปประกอบธุรกิจประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ผิดกฎหมายแทน

4. การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการนั้นจะส่งผลให้ผู้ให้บริการต้องเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตามระบบการแจ้งเตือนและนำออก (notice and takedown) โดยต้องมีการประกาศมาตรการการยกเลิกการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการที่กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ซ้ำไว้อย่างชัดเจนและได้ปฏิบัติตามมาตรการนั้น และดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดเพื่อที่จะสามารถขอยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการขึ้นอ้างได้

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1	
- หลักการและเหตุผลร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-1
- สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-2
- ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 กับร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-8
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ	3-1
1. มาตรการแจ้งเตือนและเอาออก : กรณีศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายลิขสิทธิ์ ของประเทศไทยกับต่างประเทศ	3-1
2. แนวปฏิบัติการส่งเสริมทรัพย์สินทางปัญญาด้านดิจิทัล (IP Series: Best Practices on Digital IP Promotion)	3-10

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล

ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ดังต่อไปนี้

- (1) เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้ให้บริการ” และ “ผู้ใช้บริการ” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 4)
- (2) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “มาตรการทางเทคโนโลยี” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 4)
- (3) ยกเลิกบทนิยามคำว่า “การหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยี” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 4)
- (4) แก้ไขเพิ่มเติมอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพถ่าย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 21)
- (5) แก้ไขเพิ่มเติมข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการ (ยกเลิกมาตรา 32/3 เพิ่มส่วนที่ 7 ข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการ มาตรา 43/1 มาตรา 43/2 มาตรา 43/3 มาตรา 43/4 และมาตรา 43/5 และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 53)
- (6) แก้ไขเพิ่มเติมให้การทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึงไม่เกิดผลเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 53/4)
- (7) แก้ไขเพิ่มเติมข้อยกเว้นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 53/5 (1))
- (8) กำหนดให้การให้บริการ ผลิต ขาย หรือแจกจ่าย ซึ่งบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ที่ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผลเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีและกำหนดข้อยกเว้นความรับผิดสำหรับกรณีดังกล่าว รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว (เพิ่มมาตรา 53/6 มาตรา 53/7 มาตรา 53/8 และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 70/1)
- (9) กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการลิขสิทธิ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ (เพิ่มมาตรา 57 วรรคสาม)

เหตุผล

โดยที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองมาตรการทางเทคโนโลยีเพื่อให้เป็นไปตามสนธิสัญญาดังกล่าว รวมทั้งปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ สร้างความร่วมมือระหว่างผู้ให้บริการและเจ้าของลิขสิทธิ์ในการแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ต จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

---

1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” (ร่างมาตรา 1)

2. วันใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา 2)

3. เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้ให้บริการ” และ “ผู้ใช้บริการ”

ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้ให้บริการ” และ “ผู้ใช้บริการ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “การโฆษณา” และ “ข้อมูลการบริหารสิทธิ” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า ผู้เป็นสื่อกลางเพื่อเข้าสู่อินเทอร์เน็ตหรือเพื่อให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่นผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ และให้หมายความรวมถึงผู้ให้บริการเก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการชั่วคราว ผู้ให้บริการรับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ และผู้ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเองหรือบุคคลอื่น หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

“ผู้ใช้บริการ” หมายความว่า ผู้ใช้บริการของผู้ให้บริการไม่ว่าต้องเสียค่าใช้บริการหรือไม่ก็ตาม” (ร่างมาตรา 3)

4. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “มาตรการทางเทคโนโลยี”

ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “มาตรการทางเทคโนโลยี” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรการทางเทคโนโลยี” หมายความว่า เทคโนโลยีที่ใช้คุ้มครองสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือสิทธิของนักแสดงตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ หรือสิ่งบันทึกการแสดง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ” (ร่างมาตรา 4)

5. ยกเลิกบทนิยามคำว่า “การหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยี”

ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “การหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยี” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 (ร่างมาตรา 5)

6. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพถ่าย

ให้ยกเลิกความในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 21 ลิขสิทธิ์ในโสทัดศนวนัสตุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง หรืองานแพร่เสียงแพร่ภาพ ให้มีอายุห้าสิบปีนับแต่ได้สร้างสรรค์งานนั้นขึ้น แต่ถ้าได้มีการโฆษณาในงานนั้นในระหว่างระยะเวลาดังกล่าว ให้ลิขสิทธิ์มีอายุห้าสิบปีนับแต่ได้มีการโฆษณาเป็นครั้งแรก” (ร่างมาตรา 6)

7. ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ให้บริการโดยใช้กระบวนการความร่วมมือระหว่างเจ้าของลิขสิทธิ์ผู้ให้บริการ และผู้ใช้บริการ เพื่อให้การระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยกำหนดไว้ในส่วนที่ 7 ข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ให้บริการ

ให้ยกเลิกมาตรา 32/3 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 (ร่างมาตรา 7)

8. เพิ่มเติมส่วนที่ 7 เกี่ยวกับข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ให้บริการ

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นส่วนที่ 7 ข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ให้บริการ มาตรา 43/1 มาตรา 43/2 มาตรา 43/3 มาตรา 43/4 และมาตรา 43/5 ของหมวด 1 ลิขสิทธิ์แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 (ร่างมาตรา 8)

8.1 กำหนดหน้าที่ของผู้ให้บริการที่จะได้รับยกเว้นความรับผิด

ผู้ให้บริการที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์อันเนื่องมาจากการให้บริการของตน ต้องเป็นผู้ให้บริการที่ได้ประกาศมาตรการยกเลิกการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการที่กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ซ้ำไว้อย่างชัดเจนและได้ปฏิบัติตามมาตรการนั้น

การยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ให้บริการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา 43/1)

8.2 กำหนดลักษณะการให้บริการของผู้ให้บริการที่จะได้รับการยกเว้นความรับผิด

ผู้ให้บริการที่จะได้รับการยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการในลักษณะหนึ่งลักษณะใดดังต่อไปนี้

(1) เป็นสื่อกลางส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์ผ่านกระบวนการทางเทคนิคที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ โดยไม่ได้เป็นผู้ริเริ่มการส่งผ่านหรือเลือกผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์และไม่ได้เปลี่ยนแปลงเนื้อหาของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น

(2) เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการชั่วคราว โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ไม่แทรกแซงการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานของผู้ใช้บริการ และมีระบบที่ทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

(3) รับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์บนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ตนให้บริการ และได้นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าว โดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้หรือได้รับการแจ้งถึงการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น

(4) สืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์บนอินเทอร์เน็ต โดยไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และได้นำแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระงับการเข้าถึงแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าว โดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้หรือได้รับการแจ้งถึงการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น (ร่างมาตรา 43/2)

8.3 กำหนดหน้าที่ของผู้ให้บริการที่จะต้องดำเนินการเมื่อได้รับแจ้งจากเจ้าของลิขสิทธิ์กรณีมีการละเมิดลิขสิทธิ์เกิดขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ตนให้บริการ

ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อว่าการละเมิดลิขสิทธิ์บนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการตามมาตรา 43/2 (3) หรือ (4) เจ้าของลิขสิทธิ์อาจแจ้งไปยังผู้ให้บริการ และเมื่อผู้ให้บริการได้รับแจ้ง ให้ผู้ให้บริการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้า

เมื่อผู้ให้บริการได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้ให้บริการแจ้งไปยังผู้ใช้บริการที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำการละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อให้โอกาสในการโต้แย้ง และให้ผู้ให้บริการที่ดำเนินการโดยสุจริตไม่ต้องรับผิดชอบความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

การแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา 43/3)

ผู้ใช้บริการซึ่งได้รับแจ้งตามมาตรา 43/3 วรรคสอง มีสิทธิโต้แย้งไปยังผู้ให้บริการ

ผู้ให้บริการซึ่งได้รับคำโต้แย้งตามวรรคหนึ่ง ต้องส่งสำเนาคำโต้แย้งไปยังเจ้าของลิขสิทธิ์โดยเร็ว พร้อมแจ้งว่าจะนำข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิง หรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นกลับเข้าสู่ระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ หรือยุติการระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ให้บริการได้รับคำโต้แย้ง

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคสอง ให้ผู้ให้บริการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นกลับเข้าสู่ระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ หรือยุติการระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวภายในสิบห้าวัน เว้นแต่ผู้ให้บริการได้รับแจ้งจากเจ้าของลิขสิทธิ์ว่ายื่นคำฟ้องเพื่อดำเนินคดีต่อผู้ใช้บริการ

การโต้แย้งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา 43/4)

8.4 กำหนดความรับผิดต่อความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นโดยผู้แจ้งหรือโต้แย้งด้วยข้อมูลที่เป็นเท็จ

ผู้ใดแจ้งหรือโต้แย้งไปยังผู้ให้บริการโดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นเท็จ เป็นเหตุให้ผู้ให้บริการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น ออกจากหรือนำกลับเข้าสู่ระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ หรือระงับหรือยุติการระงับ การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ผู้นั้นต้องรับผิด ต่อความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการแจ้งหรือการโต้แย้งอันเป็นเท็จนั้น (ร่างมาตรา 43/5)

9. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการนำชื่อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์และชื่อยกเว้นความรับผิด ของผู้ให้บริการมาใช้บังคับแก่สิทธิของนักแสดงโดยอนุโลม

ให้ยกเลิกความในมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2561 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 53ให้นำมาตรา 32 มาตรา 32/2 มาตรา 32/4 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 36 มาตรา 42 และมาตรา 43 ของส่วนที่ 6 ชื่อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ และมาตรา 43/1 มาตรา 43/2 มาตรา 43/3 มาตรา 43/4 และมาตรา 43/5 ของส่วนที่ 7 ชื่อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการ มาใช้บังคับ แก่สิทธิของนักแสดงโดยอนุโลม” (ร่างมาตรา 9)

10. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี

ให้ยกเลิกความในมาตรา 53/4 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 53/4 การกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุม การเข้าถึงไม่เกิดผล ให้ถือว่าเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี” (ร่างมาตรา 10)

11. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับชื่อยกเว้นเกี่ยวกับการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี

ให้ยกเลิกความใน (1) ของมาตรา 53/5 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(1) การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ที่ได้รับยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ตามที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนดในราชกิจจานุเบกษา” (ร่างมาตรา 11)

12. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อมูลการบริหารสิทธิและมาตรการทางเทคโนโลยีในหมวด 2/1

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 53/6 มาตรา 53/7 และมาตรา 53/8 ของหมวด 2/1 ข้อมูลการบริหารสิทธิและมาตรการทางเทคโนโลยี แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

“มาตรา 53/6 ผู้ใดให้บริการ ผลิต ขาย หรือแจกจ่าย ซึ่งบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ โดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผล หรือโดยส่งเสริมการขายว่าบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์นั้นสามารถทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผล ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี

มาตรา 53/7 การกระทำตามมาตรา 53/6 เพื่อให้ผู้นำไปใช้ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้คุ้มครองสิทธิไม่เกิดผล ในกรณีดังต่อไปนี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี

(1) เพื่อวิเคราะห์ห้องค์ประกอบที่จำเป็นของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการใช้งานร่วมกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์อื่น

(2) เพื่อให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือวัตถุประสงค์อื่นในทำนองเดียวกัน

มาตรา 53/8 การกระทำตามมาตรา 53/6 เพื่อให้ผู้นำไปใช้ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึงไม่เกิดผล ในกรณีดังต่อไปนี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี

(1) เพื่อวิเคราะห์ห้องค์ประกอบที่จำเป็นของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการใช้งานร่วมกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์อื่น

(2) เพื่อประโยชน์แห่งการวิจัย วิเคราะห์ และหาข้อบกพร่องของเทคโนโลยีการเข้ารหัส โดยผู้กระทำได้มาซึ่งงานหรือสำเนาอันมีลิขสิทธิ์โดยชอบด้วยกฎหมายและได้ใช้ความพยายามโดยสุจริตในการขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์แล้ว

(3) เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในการทดสอบ ตรวจสอบ หรือแก้ไขระบบความมั่นคงปลอดภัยของคอมพิวเตอร์ ของระบบคอมพิวเตอร์ หรือของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ แล้วแต่กรณี

(4) เพื่อให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงแห่งชาติหรือวัตถุประสงค์อื่นในทำนองเดียวกัน” (ร่างมาตรา 12)

13. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อรองรับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการลิขสิทธิ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

“เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่” (ร่างมาตรา 13)

14. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษให้สอดคล้องกับการเพิ่มมาตรา 53/6 ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และยกเลิกการกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำ

ให้ยกเลิกความในมาตรา 70/1 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 70/1 ผู้ใดกระทำการละเมิดข้อมูลการบริหารสิทธิตามมาตรา 53/1 หรือมาตรา 53/2 หรือละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีตามมาตรา 53/4 หรือมาตรา 53/6 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อการค้า ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” (ร่างมาตรา 14)

15. กำหนดบทเฉพาะกาล

15.1 บทเฉพาะกาลรองรับการแก้ไขอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์งานภาพถ่าย

มิให้นำบทบัญญัติเรื่องอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์งานภาพถ่ายที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับงานภาพถ่ายที่อายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์สิ้นสุดลงแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา 15)

15.2 บทเฉพาะกาลรองรับบรรดาคดีหรือการดำเนินการใด ๆ ที่ได้ดำเนินการตามมาตรา 32/3 ไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่ถึงที่สุด

บรรดาคดีหรือการดำเนินการใด ๆ ที่ได้ดำเนินการตามมาตรา 32/3 ไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่ถึงที่สุด ให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา 16)

9. ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 17)

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ในระหว่างระยะเวลาดังกล่าว ให้ลิขสิทธิ์มีอายุห้าสิบปีนับแต่ได้มีการโฆษณาเป็นครั้งแรก</p> <p>มาตรา 32/3 ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการละเมิดลิขสิทธิ์ในระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการเจ้าของลิขสิทธิ์อาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น</p> <p>เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้ให้บริการ หมายความว่า</p> <p>(1) ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ตหรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่นโดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเองหรือในนามหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น</p> <p>(2) ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น</p> <p>คำร้องตามวรรคหนึ่ง ต้องมีรายละเอียดโดยชัดแจ้งซึ่งข้อมูลหลักฐาน และคำขอบังคับ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ชื่อและที่อยู่ของผู้ให้บริการ</p> <p>(2) งานอันมีลิขสิทธิ์ที่อ้างว่าถูกละเมิดลิขสิทธิ์</p> <p>(3) งานที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์</p> <p>(4) กระบวนการสืบทราบ วันและเวลาที่พบการกระทำและการกระทำหรือเหตุการณ์ ตลอดทั้งหลักฐานเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์</p>	<p>ให้ลิขสิทธิ์มีอายุห้าสิบปีนับแต่ได้มีการโฆษณาเป็นครั้งแรก”</p> <p>มาตรา 7 ให้ยกเลิกมาตรา 32/3 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558</p>	<p>องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty)</p> <p>ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับ ข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการ โดยใช้กระบวนการความร่วมมือระหว่างเจ้าของลิขสิทธิ์ผู้ให้บริการและผู้ให้บริการ เพื่อให้การระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ต มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยกำหนดไว้ในส่วนที่ 7 ข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการ</p>

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>(5) ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์</p> <p>(6) คำขอบังคับให้ผู้ให้บริการนำงานที่ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ หรือระงับการละเมิดลิขสิทธิ์ด้วยวิธีอื่นใด</p> <p>เมื่อศาลได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลทำการไต่สวน หากศาลเห็นว่าคำร้องมีรายละเอียดครบถ้วนตามวรรคสาม และมีเหตุจำเป็นที่ศาลสมควรจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องนั้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือนำงานที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด โดยคำสั่งศาลให้บังคับกับผู้ให้บริการได้ทันที แล้วแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ให้บริการทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีเช่นนี้ ให้เจ้าของลิขสิทธิ์ดำเนินคดีต่อผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ภายในระยะเวลาที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หรือนำงานที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ ออกจากระบบคอมพิวเตอร์</p> <p>ในกรณีที่ผู้ให้บริการมิใช่ผู้ควบคุม ริเริ่ม หรือสั่งการ ให้มีการละเมิดลิขสิทธิ์ในระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการและผู้ให้บริการนั้นได้ดำเนินการตามคำสั่งศาลตามวรรคสี่แล้ว ผู้ให้บริการไม่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์</p>		

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ที่เกิดขึ้นก่อนศาลมีคำสั่งและหลังจากคำสั่งศาลเป็นอันสิ้นผลแล้ว ผู้ให้บริการไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามคำสั่งศาลตามวรรคสี่</p>	<p>มาตรา 8 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นส่วนที่ 7 ข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการ มาตรา 43/1 มาตรา 43/2 มาตรา 43/3 มาตรา 43/4 และมาตรา 43/5 ของหมวด 1 ลิขสิทธิ์ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537</p> <p style="text-align: center;">“ส่วนที่ 7 ข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการ</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p>มาตรา 43/1 ผู้ให้บริการที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์อื่นเนื่องมาจากการให้บริการของตน ต้องเป็นผู้ให้บริการที่ได้ประกาศมาตรการยกเลิกการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการที่กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ซ้ำไว้อย่างชัดเจนและได้ปฏิบัติตามมาตรานั้น</p> <p>การยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา</p>	<p>เพิ่มส่วนที่ 7 ข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการ</p> <p>กำหนดหน้าที่ของผู้ให้บริการที่จะได้รับยกเว้นความรับผิด</p>

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา 43/2 ผู้ให้บริการที่จะได้รับการยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการในลักษณะหนึ่งลักษณะใดดังต่อไปนี้</p> <p>(1) เป็นสื่อกลางส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์ผ่านกระบวนการทางเทคนิคที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ โดยไม่ได้เป็นผู้เริ่มการส่งผ่านหรือเลือกผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์และไม่ได้เปลี่ยนแปลงเนื้อหาของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น</p> <p>(2) เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการชั่วคราว โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ไม่แทรกแซงการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานของผู้ใช้บริการ และมีระบบที่ทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ</p> <p>(3) รับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่า มีข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์บนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ตนให้บริการ และได้นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รับหรือได้รับการแจ้งถึงการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น</p> <p>(4) สืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์บนอินเทอร์เน็ต โดยไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และได้นำแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระงับการเข้าถึงแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อ</p>	<p>กำหนดลักษณะการให้บริการของผู้ให้บริการที่จะได้รับยกเว้นความรับผิด</p>

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>ของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าว โดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้หรือได้รับการแจ้งถึงการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น</p> <p>มาตรา 43/3 ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อว่ามี การละเมิดลิขสิทธิ์บนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการตามมาตรา 43/2 (3) หรือ (4) เจ้าของลิขสิทธิ์อาจแจ้งไปยังผู้ให้บริการ และเมื่อผู้ให้บริการได้รับแจ้ง ให้ผู้ให้บริการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์หรือแหล่งอ้างอิง หรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิง หรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าว โดยไม่ชักช้า</p> <p>เมื่อผู้ให้บริการได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้ให้บริการแจ้งไปยังผู้ให้บริการที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ เพื่อให้โอกาสในการโต้แย้ง และให้ผู้ให้บริการที่ดำเนินการโดยสุจริตไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง</p> <p>การแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>มาตรา 43/4 ผู้ให้บริการซึ่งได้รับแจ้งตามมาตรา 43/3 วรรคสอง มีสิทธิโต้แย้งไปยังผู้ให้บริการ</p> <p>ผู้ให้บริการซึ่งได้รับคำโต้แย้งตามวรรคหนึ่ง ต้องส่งสำเนาคำโต้แย้งไปยังเจ้าของลิขสิทธิ์โดยเร็ว พร้อมแจ้งว่าจะนำข้อมูลคอมพิวเตอร์</p>	<p>กำหนดหน้าที่ของผู้ให้บริการที่จะต้องดำเนินการเมื่อได้รับแจ้งจากเจ้าของลิขสิทธิ์กรณีมีการละเมิดลิขสิทธิ์เกิดขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ตนให้บริการ</p>

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น กลับเข้าสู่ระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ หรือยุติการระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ให้บริการได้รับคำโต้แย้ง</p> <p>เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคสอง ให้ผู้ให้บริการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นกลับเข้าสู่ระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ หรือยุติการระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวภายในสิบห้าวัน เว้นแต่ผู้ให้บริการได้รับแจ้งจากเจ้าของลิขสิทธิ์ว่า ได้ยื่นคำฟ้องเพื่อดำเนินคดีต่อผู้ให้บริการ</p> <p>การโต้แย้งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา มาตรา 43/5 ผู้ใดแจ้งหรือโต้แย้งไปยังผู้ให้บริการโดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นเท็จ เป็นเหตุให้ผู้ให้บริการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากหรือนำกลับเข้าสู่ระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ หรือระงับหรือยุติการระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ผู้นั้นต้องรับผิดชอบความเสียหายใด ๆ</p>	<p>กำหนดให้ชัดเจนว่าผู้แจ้งหรือโต้แย้งด้วยข้อมูลที่เป็นเท็จต้องรับผิดชอบความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นด้วย</p>

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา 53 ให้นำมาตรา 32 มาตรา 32/2 มาตรา 32/3 มาตรา 32/4 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 36 มาตรา 42 และมาตรา 43 มาใช้บังคับแก่สิทธิของนักแสดงโดยอนุโลม</p> <p>มาตรา 53/4 การหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยีหรือ การให้บริการเพื่อก่อให้เกิดการหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยี โดยรู้อยู่แล้วว่าการกระทำนั้นอาจจงใจหรือก่อให้เกิดการละเมิด ลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง ให้ถือว่าเป็นการละเมิดมาตรการ ทางเทคโนโลยี</p>	<p>ที่เกิดขึ้นจากการแจ้งหรือการโต้แย้งอันเป็นเท็จนั้น”</p> <p>มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2561 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 53 ให้นำมาตรา 32 มาตรา 32/2 มาตรา 32/4 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 36 มาตรา 42 และมาตรา 43 ของส่วนที่ 6 ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ และมาตรา 43/1 มาตรา 43/2 มาตรา 43/3 มาตรา 43/4 และมาตรา 43/5 ของส่วนที่ 7 ข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการ มาใช้บังคับ แก่สิทธิของนักแสดงโดยอนุโลม”</p> <p>มาตรา 10 ให้ยกเลิกความในมาตรา 53/4 แห่งพระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 53/4 การกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลทำให้ มาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึงไม่เกิดผล ให้ถือว่าเป็น การละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี”</p>	<p>แก้ไขให้สอดคล้องกับการเพิ่ม ส่วนที่ 7 ข้อยกเว้นความรับผิด ของผู้ให้บริการ</p> <p>กำหนดให้เฉพาะการทำให้มาตรการ ทางเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึง ไม่เกิดผลเป็นการละเมิดมาตรการ ทางเทคโนโลยี</p>

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา 53/7 การกระทำตามมาตรา 53/6 เพื่อให้ผู้อื่นนำไปใช้ ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้คุ้มครองสิทธิไม่เกิดผล ในกรณีดังต่อไปนี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี</p> <p>(1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่จำเป็นของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการใช้งานร่วมกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์อื่น</p> <p>(2) เพื่อให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายบังคับ การให้เป็นไปตามกฎหมาย การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือวัตถุประสงค์อื่นในทำนองเดียวกัน</p> <p>มาตรา 53/8 การกระทำตามมาตรา 53/6 เพื่อให้ผู้อื่นนำไปใช้ ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึงไม่เกิดผล ในกรณีดังต่อไปนี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี</p> <p>(1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่จำเป็นของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการใช้งานร่วมกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์อื่น</p> <p>(2) เพื่อประโยชน์แห่งการวิจัย วิเคราะห์ และหาข้อบกพร่องของเทคโนโลยีการเข้ารหัส โดยผู้กระทำต้องได้มาซึ่งงานหรือสำเนางานอันมีลิขสิทธิ์โดยชอบด้วยกฎหมายและได้ใช้ความพยายามโดยสุจริตในการขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์แล้ว</p> <p>(3) เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในการทดสอบ ตรวจสอบ หรือ</p>	<p>มาตรการทางเทคโนโลยี</p> <p>กำหนดข้อยกเว้นการละเมิด มาตรการทางเทคโนโลยีแก่บริการผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ ที่ใช้ในการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี เพื่อคุ้มครองสิทธิ</p> <p>กำหนดข้อยกเว้นการละเมิด มาตรการทางเทคโนโลยีแก่บริการผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ ที่ใช้ในการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี เพื่อควบคุมการเข้าถึง</p>

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา 57 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้</p> <p>ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว</p>	<p>แก้ไขระบบความมั่นคงปลอดภัยของคอมพิวเตอร์ ของระบบคอมพิวเตอร์ หรือของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์แล้วแต่กรณี</p> <p>(4) เพื่อให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือวัตถุประสงค์อื่นในทำนองเดียวกัน”</p> <p>มาตรา 13 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537</p> <p>“เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่”</p>	<p>กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการลิขสิทธิ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการ</p>

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา 70/1 ผู้ใดกระทำการละเมิดข้อมูลการบริหารสิทธิ ตามมาตรา 53/1 หรือมาตรา 53/2 หรือละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีตามมาตรา 53/4 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อการค้า ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>มาตรา 14 ให้ยกเลิกความในมาตรา 70/1 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 70/1 ผู้ใดกระทำการละเมิดข้อมูลการบริหารสิทธิ ตามมาตรา 53/1 หรือมาตรา 53/2 หรือละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีตามมาตรา 53/4 หรือมาตรา 53/6 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อการค้า ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”</p> <p>มาตรา 15 มิให้นำบทบัญญัติเรื่องอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ งานภาพถ่ายที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับ กับงานภาพถ่ายที่อยู่แห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์สิ้นสุดลงแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</p>	<p>ผู้ทรงคุณวุฒิชั้นใหม่</p> <p>แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษให้สอดคล้องกับการเพิ่มมาตรา 53/6 และยกเลิกการกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำ</p> <p>กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับการแก้ไขอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ งานภาพถ่าย</p>

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา 16 บรรดาคดีหรือการดำเนินการใด ๆ ที่ได้ดำเนินการตามมาตรา 32/3 ไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่ถึงที่สุดให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</p> <p>มาตรา 17 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>.....</p> <p>นายกรัฐมนตรี</p>	<p>กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับบรรดาคดีหรือการดำเนินการใด ๆ ที่ได้ดำเนินการตามมาตรา 32/3 ไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่ถึงที่สุด</p>

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ มีความสอดคล้องกับอนุสัญญากรุงเบิร์นว่าด้วยการคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม ค.ศ. 1886 (Berne Convention) และพันธกรณีตามความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (TRIPS Agreement) ภายใต้องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) อันเป็นมาตรฐานเบื้องต้นในการคุ้มครองงานลิขสิทธิ์ในระดับสากลอยู่แล้ว และในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายลิขสิทธิ์ตามร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 นั้น ได้เพิ่มบทบัญญัติที่เป็นสาระสำคัญในส่วนใหญ่ให้สอดคล้องกับสนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty) โดยสนธิสัญญาจัดทำขึ้นโดยองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO) มีวัตถุประสงค์ในการยกระดับการคุ้มครองงานลิขสิทธิ์ให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล โดยมีสาระสำคัญ ได้แก่ 1. การให้สิทธิแต่เพียงผู้เดียวแก่ผู้สร้างสรรค์งานในการนำงานลิขสิทธิ์ออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน รวมถึงการเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตด้วย 2. คุ้มครองงานภาพถ่ายตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์งานและต่อไปอีก 50 ปี นับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย 3. กำหนดให้มีมาตรการทางกฎหมายที่เพียงพอสำหรับการคุ้มครองมาตรการทางเทคโนโลยี และการแก้ไขปัญหาการหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ และ 4. กำหนดให้มีมาตรการที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพในการคุ้มครองข้อมูลบริหารสิทธิที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์¹

อย่างไรก็ตาม หลังจากพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 มีผลใช้บังคับพบว่ามีปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบังคับใช้บทบัญญัติข้อจำกัดความรับผิดชอบของผู้ให้บริการหลายประการ ดังต่อไปนี้²

1. ผู้ให้บริการไม่สามารถดำเนินการตามคำสั่งศาลที่ให้นำงานที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ เนื่องจากเซิร์ฟเวอร์ที่พบงานดังกล่าวอยู่ในต่างประเทศ หรือเจ้าของลิขสิทธิ์ไม่สามารถดำเนินคดีต่อผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ได้ภายในระยะเวลาที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือนำงานที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ เนื่องจากไม่สามารถหาตัวผู้กระทำละเมิดได้ เป็นต้น

2. แม้ว่าในปี 2558 จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์มาแล้วถึง 2 ครั้ง โดยเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในยุคดิจิทัลแล้วก็ตาม แต่การแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวไม่ได้เป็นการแก้ไขเพื่อรองรับการเข้าเป็นภาคีสถิติสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty) จึงทำให้ยังคงมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สอดคล้องกับข้อบทของสนธิสัญญาดังกล่าว

¹ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (พฤศจิกายน 2562.). ปลดล็อกกฎหมายลิขสิทธิ์ เพื่อเข้าสู่การเป็นภาคีสถิติสัญญา WCT. สืบค้น 9 ธันวาคม 2563 จาก https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/253/files/article/Ssenate/11_62.pdf

² กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (22 มิถุนายน 2563). รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย. [หนังสือราชการ].

3. ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการลิขสิทธิ์ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี โดยไม่ได้กำหนดว่าเมื่อครบกำหนดตามวาระแล้ว หากยังมีได้มีการแต่งตั้ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่ง เพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับตำแหน่งใหม่จะเข้ารับหน้าที่ ประกอบกับต้องใช้ ระยะเวลาช่วงหนึ่งในการเสนอแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี จึงส่งผลให้การดำเนินงานของคณะกรรมการลิขสิทธินั้นขาดความต่อเนื่อง

ด้วยเหตุนี้ หากไม่แก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการ ที่มีอยู่เดิม จะส่งผลให้ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามมาตรา 32/3 ของพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 นั้น ไม่ได้รับการแก้ไข ปัญหาการละเมิดลิขสิทธ์บนสื่ออินเทอร์เน็ตก็จะยังคงอยู่ และทำให้เจ้าของลิขสิทธ์ไม่สามารถปกป้อง งานอันมีลิขสิทธ์ของตนได้อย่างสมบูรณ์ อีกทั้งผู้ให้บริการจะไม่สามารถยกข้อยกเว้นความรับผิดตามกฎหมาย มาปรับใช้ได้เช่นกัน นอกจากนี้ ประเทศไทยยังจะไม่สามารถสมัครเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธ์ ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty) ได้ เนื่องจากยังคงมีบทบัญญัติบางประการ ที่ไม่สอดคล้องกับข้อบทของสนธิสัญญาดังกล่าว ตลอดจนในประเด็นปัญหาความไม่ต่อเนื่องของการดำเนินงาน ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการลิขสิทธ์นั้นจะไม่ได้มีการแก้ไข

ในการนี้ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เกี่ยวกับอายุการคุ้มครองลิขสิทธ์ในงานภาพถ่าย ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองมาตรการทางเทคโนโลยี ข้อจำกัดความรับผิดชอบของผู้ให้บริการ เพื่อสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างผู้ให้บริการและเจ้าของลิขสิทธ์ในการส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรม บนสื่ออินเทอร์เน็ต และเพิ่มการกำหนดโทษสำหรับความผิดในการให้บริการผลิต ขาย หรือแจกจ่าย ซึ่งบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ ที่ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผล เพื่อให้การป้องกันปราบปรามการละเมิดลิขสิทธ์ เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีสาระสำคัญ³ ดังนี้

1. กำหนดเพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้ให้บริการ” และ “ผู้ใช้บริการ” แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “มาตรการทางเทคโนโลยี” ตลอดจนยกเลิกบทนิยามคำว่า “การหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยี”

2. แก้ไขเพิ่มเติมอายุการคุ้มครองลิขสิทธ์ในงานภาพถ่าย โดยให้ลิขสิทธ์ในงานภาพถ่าย กลับไปใช้อายุความทั่วไป คือ กำหนดให้การคุ้มครองงานภาพถ่ายตลอดอายุผู้สร้างสรรค์และต่อไปอีก 50 ปี นับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย

3. กำหนดให้ลิขสิทธ์ในงานโสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียงหรืองานแพร่เสียง ภาพถ่าย ให้มีอายุ 50 ปี นับแต่ได้สร้างสรรค์งานนั้นขึ้น แต่ถ้าได้มีการโฆษณางานนั้นในระหว่างระยะเวลาดังกล่าว ให้ลิขสิทธ์มีอายุ 50 ปี นับแต่ได้มีการโฆษณาครั้งแรก

³ ส่องร่าง “พ.ร.บ.ลิขสิทธ์” งัด 11 ไม่เด็ดพัน “นักก้อปปี”. (30 กันยายน 2563). ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. สืบค้น 9 ธันวาคม 2563 จาก <https://www.thansettakij.com/content/business/451026>

4. กำหนดประเภทของผู้ให้บริการออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) ผู้ให้บริการในฐานะสื่อกลาง 2) ผู้ให้บริการในการเก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการชั่วคราว 3) ผู้ให้บริการในการรับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ และ 4) ผู้ให้บริการในการสืบค้นแหล่งที่ตั้งข้อมูลคอมพิวเตอร์

5. กำหนดให้ผู้ให้บริการที่จะได้รับการยกเว้นความรับผิดสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์อันเนื่องมาจากการให้บริการของตน ต้องเป็นผู้ให้บริการที่ได้ประกาศมาตรการยกเลิกการให้บริการแก่ผู้ให้บริการที่กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ไว้อย่างชัดเจนและได้ปฏิบัติตามมาตรการนั้น ทั้งนี้ การยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

6. กำหนดข้อจำกัดความรับผิดของผู้ให้บริการในฐานะสื่อกลางไม่ต้องรับผิดสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์ หากผู้ให้บริการเป็นสื่อกลางส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์ผ่านกระบวนการทางเทคนิคที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ ซึ่งไม่ได้เป็นผู้ริเริ่มการส่งผ่านหรือเลือกผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์ และไม่ได้เปลี่ยนแปลงเนื้อหาของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น

7. กำหนดข้อจำกัดความรับผิดของผู้ให้บริการในการเก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการชั่วคราวไม่ต้องรับผิดสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์ หากผู้ให้บริการส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ผ่านระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์โดยมิได้เปลี่ยนแปลงเนื้อหาของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น ไม่แทรกแซงการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานของผู้ใช้บริการ และมีระบบที่ทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

8. กำหนดให้ผู้ให้บริการรับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ไม่ต้องรับผิดสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์ หากผู้ให้บริการไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์บนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ตนให้บริการ และได้นำข้อมูลดังกล่าวออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้หรือได้รับแจ้งถึงการละเมิดนั้น

9. กำหนดให้ผู้ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งข้อมูลคอมพิวเตอร์บนอินเทอร์เน็ตไม่ต้องรับผิดสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์ หากผู้ให้บริการไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์และได้นำแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระงับการเข้าถึงแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลดังกล่าว โดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้หรือได้รับแจ้งถึงการละเมิดนั้น

10. กำหนดให้การให้บริการ ผลิต ขาย หรือแจกจ่าย ซึ่งบริการ ผลิตภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผลเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี และกำหนดข้อยกเว้นความรับผิดสำหรับกรณีดังกล่าว รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษ

11. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการลิขสิทธิ์ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

ทั้งนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2558 ในครั้งนี้ ตามหลักการและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่จะตราขึ้นนั้น สามารถวิเคราะห์ผลกระทบได้ ดังนี้

ผลกระทบในเชิงบวก

1. เป็นการยกระดับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจ การค้า สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อที่จะรองรับนโยบาย “ประเทศไทย 4.0” ของรัฐบาล และเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty)

2. เป็นการส่งเสริมการสร้างสรรคและเพิ่มพูนงานด้านศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากการขยายอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพถ่ายจาก “ระยะเวลา 50 ปีนับแต่ได้สร้างสรรค์งานชิ้นนั้นหรือ 50 ปีนับแต่ได้มีการโฆษณาเป็นครั้งแรก” เป็น “ตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์และมีอยู่ต่อไปอีกเป็นระยะเวลา 50 ปีนับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย” จะส่งผลกระทบในเชิงบวกต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานภาพถ่ายเนื่องจากได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น ทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์และทายาทสามารถหาผลประโยชน์จากผลงานภาพถ่ายนั้นได้นานขึ้น นอกจากนี้ การมีบทบัญญัติกำหนดโทษจะช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์และผู้สร้างสรรค์มั่นใจได้ถึงผลงานของตนจะได้รับความคุ้มครองอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล

3. เป็นการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและดึงดูดการลงทุนภายในประเทศ เนื่องจากการวางกรอบกฎหมายเพื่อการแข่งขันที่เป็นธรรมในตลาดการค้าเงินธุรกิจบนโลกดิจิทัลจะช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้สร้างสรรค์ในประเทศให้สามารถผลิตและพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ออกมามากขึ้น และมีความมั่นใจว่าได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม นอกจากนี้ การพัฒนากฎหมายให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสนธิสัญญาระหว่างประเทศถือเป็นการแสดงให้เห็นถึงความพร้อมของประเทศไทยที่จะให้ความคุ้มครองผู้สร้างสรรค์ผลงานทั่วโลกด้วยมาตรฐานสากลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะมีผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสื่อสารสนเทศที่มีรูปแบบดิจิทัล (digital content) ด้วย

4. หากประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty) เจ้าของลิขสิทธิ์จะได้รับความคุ้มครองงานลิขสิทธิ์อย่างเต็มที่ในประเทศที่เป็นภาคีสันติสัญญาดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเชื่อมโยงการติดต่อสื่อสารทั่วโลก และเป็นแหล่งรวมงานลิขสิทธิ์ที่ใหญ่ที่สุดที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากงานลิขสิทธิ์อย่างกว้างขวางและไร้พรมแดน

5. ช่วยสร้างบรรยากาศการค้าที่เป็นธรรมบนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากการแก้ไขบทบัญญัติเรื่องข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการตามร่างพระราชบัญญัตินี้จะเสริมสร้างบรรยากาศการค้าที่เป็นธรรมบนอินเทอร์เน็ตและส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมในเชิงบวก เนื่องจากระบบการแจ้งเตือนและนำออก (notice and takedown) เป็นระบบที่อาศัยความร่วมมือระหว่างเอกชนด้วยกันในการแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ออนไลน์โดยไม่ต้องอาศัยการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่รัฐ และไม่มีกระบวนการทางศาลเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์มีความมั่นใจในการดำเนินธุรกิจบนโลกออนไลน์ว่าจะมีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการละเมิดลิขสิทธิ์ได้อย่างทันทั่วทั้งที่

ผลกระทบในเชิงลบ

1. ร่างพระราชบัญญัตินี้อาจส่งผลกระทบต่อบุคคลเพียงบางกลุ่ม ได้แก่ ผู้ที่ประสงค์จะใช้งานสร้างสรรค์ที่หมดอายุความคุ้มครองหรือตกเป็นสมบัติสาธารณะเนื่องจากไม่ประสงค์จะเสียค่าตอบแทนการใช้งานลิขสิทธิ์

2. การขยายอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพถ่ายจาก “ระยะเวลา 50 ปีนับแต่ได้สร้างสรรค์งานชิ้นนั้นหรือ 50 ปีนับแต่ได้มีการโฆษณาเป็นครั้งแรก” เป็น “ตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์และมีอยู่ต่อไปอีกเป็นระยะเวลา 50 ปีนับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย” นั้น เป็นการทำให้ระยะเวลาที่งานภาพถ่ายจะตกเป็นสมบัติสาธารณะ (public domain) ที่สาธารณชนจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยอิสระนั้นสั้นลง

3. การเพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องความผิดเกี่ยวกับการให้บริการ ผลิต ขาย หรือแจกจ่าย ซึ่งบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ ที่ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผลอาจส่งผลให้ผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจดังกล่าวต้องปรับตัวและเลิกประกอบอาชีพดังกล่าว โดยต้องเปลี่ยนไปประกอบธุรกิจประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ผิดกฎหมายแทน

4. การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการนั้น แม้จะไม่ได้สร้างภาระให้แก่ผู้ให้บริการเกินสมควร เนื่องจากกำหนดเงื่อนไขและหน้าที่ของผู้ให้บริการที่กำหนดไว้ อย่างชัดเจนตามรูปแบบของการให้บริการ อย่างไรก็ตาม ผู้ให้บริการต้องเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตามระบบการแจ้งเตือนและนำออก (notice and takedown) โดยต้องมีการประกาศมาตรการการยกเลิกการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการที่กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ซ้ำไว้อย่างชัดเจนและได้ปฏิบัติตามมาตรการนั้น โดยดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดเพื่อที่จะสามารถยกข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการขึ้นอ้างได้

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

1. มาตรการแจ้งเตือนและเอาออก : กรณีศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยกับต่างประเทศ

ระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหา (Notice and Takedown) เป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์ทั่วโลก ระบบดังกล่าวช่วยให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISPs) ไม่ต้องรับผิดชอบในเนื้อหาให้พื้นที่แก่เนื้อหาที่ละเมิดลิขสิทธิ์ผู้อื่น ที่เป็นอย่างนั้นก็เพราะว่ากฎหมายเรียกร้องให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตสร้างระบบการแจ้งเตือนที่จะเตือนไปยังผู้ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และระบบการลบเนื้อหาที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์ในเมืองไทยมีประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2560 เรื่อง ขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งบัญญัติให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตสร้างระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหาสำหรับผู้ให้บริการ ที่ได้อัปโหลดเนื้อหาที่ผิด พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ ขณะที่ระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหาในกฎหมายลิขสิทธิ์หลาย ๆ ประเทศ ไม่ได้ใช้เพื่อเซ็นเซอร์เนื้อหาโดยตรงแต่ระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหาในกฎหมายไทย เป็นหนึ่งในตัวอย่างของการเซ็นเซอร์โดยตรงและชัดเจนที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ

ระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหาในระดับสากล

สำหรับระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหา กล่าวได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากการออกกฎหมายลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ โดยองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกแห่งสหประชาชาติ (the United Nation's World Intellectual Property Organization หรือ WIPO) อนุสัญญา WIPO ปกป้องผลงานและสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์ ในโลกดิจิทัลให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการจะทำให้อนุสัญญา WIPO มีผลบังคับใช้นั้น สภาองเกรสสหรัฐได้ออกกฎหมายฉบับหนึ่ง ชื่อว่า กฎหมายลิขสิทธิ์ดิจิทัล (Digital Millennium Copyright Act หรือ DMCA) โดยสหรัฐเป็นประเทศแรก ที่สร้างมาตรการปกป้องลิขสิทธิ์ออนไลน์ที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากสหรัฐมีจำนวนผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตสูงสุดในโลก และมีปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดในโลก กฎหมายลิขสิทธิ์ดิจิทัล (DMCA) จึงถูกนำมาใช้เป็นแบบอย่างสำหรับประเทศอื่น ๆ ในการริเริ่มกฎหมายแบบเดียวกัน เพื่อจะปฏิบัติตามอนุสัญญา WIPO

ระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหาถูกเขียนขึ้นเป็นครั้งแรกในมาตรา 512 ของกฎหมายลิขสิทธิ์ดิจิทัล DMCA ซึ่งเป็นระบบที่หาจุดกึ่งกลางสำหรับเจ้าของลิขสิทธิ์และผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต เรื่องการปกป้องลิขสิทธิ์ของผลงานต่าง ๆ จากการถูกขโมย และความรับผิดชอบของตัวกลาง ระบบนี้ภาษากฎหมายเรียกว่า “หลัการข้อยกเว้นความรับผิด” (safe harbour) ขณะเดียวกัน ในอีกด้านหนึ่งระบบนี้จะช่วยให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ที่มีเนื้อหา เช่น เว็บไซต์ เว็บบอร์ด หรือโซเชียลเน็ตเวิร์ก และโปรแกรมสืบค้นข้อมูล (search engines) ไม่ต้องรับผิดชอบเนื่องจากมีการมีเนื้อหาละเมิดลิขสิทธิ์ในพื้นที่ให้บริการของตน ขณะที่อีกด้านหนึ่งผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตก็มีหน้าที่ต้องจัดทำระบบรองรับการแจ้งเตือนจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ที่กล่าวหาว่าข้อมูลใดเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ และลบหรือทำให้เข้าถึงเนื้อหานั้นไม่ได้หากผู้อัปโหลดเนื้อหา

ซึ่งถูกกล่าวหาว่าละเมิดลิขสิทธิ์ ต้องการที่จะโต้แย้งการลบเนื้อหาออก พวกเขาย่อมสามารถส่งหนังสือโต้แย้งไปยังผู้กล่าวหาได้ ถ้าหากภายใน 10-14 วันหลังจากนั้น ผู้กล่าวหาไม่ได้แจ้งแก่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตว่า ได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตก็ต้องเอาเนื้อหาที่มีการโต้แย้งนั้นกลับขึ้นมาใหม่ หลักการข้อนี้เป็นส่วนหนึ่งของระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหา เพื่อปกป้องเสรีภาพในการแสดงออกของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตด้วย หลักการสำคัญของระบบนี้ คือ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตไม่ได้เป็นผู้รู้จริง ๆ ว่าอะไรเป็นละเมิดลิขสิทธิ์หรือไม่ก่อนที่จะมีการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหาโดยเจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งต่อมาโครงสร้างหลัก ๆ ของระบบดังกล่าวนี้ ได้ถูกคัดลอกต่อไปยังกฎหมายของอีกหลายประเทศด้วย

ระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหาในบริบทประเทศไทย

โครงสร้างโดยทั่วไปของระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหาตามประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมคล้ายคลึงกับมาตรฐานที่ใช้ในสหรัฐฯ และประเทศอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ยังมีองค์ประกอบบางอย่างที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวแบบไทย ๆ เช่น หน่วยงานรัฐจะเข้ามาเกี่ยวข้องในการตรวจสอบ การละเมิดลิขสิทธิ์ การขาดช่องทางสำหรับเจ้าของข้อมูลในการโต้แย้งว่าไม่ได้ละเมิดลิขสิทธิ์ และการให้ดุลยพินิจอย่างกว้างขวางแก่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในการตัดสินใจว่าเนื้อหานั้น ๆ ควรที่จะอยู่ในโลกไซเบอร์ต่อไปหรือไม่ ซึ่งข้อแตกต่างเหล่านี้เองเป็นช่องว่างของกฎหมายที่เป็นภัยต่อเสรีภาพบนโลกออนไลน์ อย่างไรก็ตาม ระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหาของไทยตามประกาศกระทรวงดิจิทัลฯ ที่ออกตาม พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ ฉบับแก้ไขใหม่ มีเนื้อหาสรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนแรก การยื่นคำกล่าวหาและฟ้องร้อง

หากใครตั้งใจว่าจะแจ้งลบเนื้อหาออนไลน์ที่เห็นว่ามีคามผิดตามมาตรา 14 ของพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ จะต้องแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ พร้อมเอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ ว่าเนื้อหานั้น ๆ ขัดต่อกฎหมาย จากนั้นผู้กล่าวหาต้องกรอกแบบฟอร์ม ที่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจัดเตรียมเอาไว้ เมื่อยื่นแบบฟอร์มร้องเรียนก็ต้องแนบสำเนาใบแจ้งความจากตำรวจไปให้ผู้ให้บริการด้วย กฎหมายไทยกำหนดหน้าที่ในการเตรียมแบบฟอร์มให้กับผู้ให้บริการเช่นเดียวกับ อนุสัญญา WIPO และกฎหมายลิขสิทธิ์ดิจิทัล DMCA ของสหรัฐฯ ข้อแตกต่างที่พิเศษของระบบของไทย ก็คือเจ้าหน้าที่รัฐจะเข้ามาเกี่ยวข้องตั้งแต่แรกเริ่ม และการแจ้งผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตต้องใช้สำเนาใบแจ้งความประกอบด้วย

ขั้นตอนที่สอง การลบเนื้อหาออกจากระบบ

หลังจากที่ได้รับเอกสารแจ้ง ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจะต้องลบเนื้อหาที่ละเมิดกฎหมายนั้น ออกจากพื้นที่ที่เนื้อหาปรากฏอยู่ นอกจากนั้นผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจะต้องทำสำเนาใบร้องทุกข์และส่งมอบให้แก่ผู้ร้องทุกข์ ทั้งนี้ ประกาศกระทรวงดิจิทัลฯ กำหนดระยะเวลาสำหรับการลบเนื้อหาที่ผิดกฎหมายไว้ดังนี้

- 1) เนื้อหาที่มีความผิดตามมาตรา 14 (1) ข้อมูลบิดเบือน จะต้องถูกลบภายใน 7 นับแต่วันที่มีการร้องทุกข์
- 2) เนื้อหาที่มีความผิดตามมาตรา 14 (2) และ (3) ข้อมูลที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ จะต้องถูกลบภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์

3) เนื้อหาที่มีความผิดตามมาตรา 14 (4) ข้อมูลลามกอนาจาร จะต้องถูกลบภายใน 3 วัน นับแต่วันที่มีการร้องทุกข์

การระบุระยะเวลาอันจำกัดตายตัวสำหรับการลบเนื้อหา เป็นลักษณะเฉพาะตัวในระบบของไทย อนุสัญญา WIPO และกฎหมายลิขสิทธิ์ดิจิทัล DMCA ไม่ได้ระบุเพดานเวลาแก่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ในการลบเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย กฎหมายลิขสิทธิ์ดิจิทัล DMCA พูดเพียงว่า ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตควรลบเนื้อหาที่มีการละเมิดโดยเร็ว ขณะที่คำว่า “โดยเร็ว” นั้น หมายถึง “การกระทำด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ” แต่ศาลอเมริกันก็ไม่ได้ตีความกำหนดเวลาที่แน่นอนสำหรับคำว่า “โดยเร็ว” และคดีที่ขึ้นสู่ศาลแต่ละครั้ง ก็ได้รับการตัดสินเป็นคดี ๆ ไป ภายใต้บริบทข้อเท็จจริงที่แตกต่างกันแต่ละกรณี คำว่า “โดยเร็ว” ในกฎหมายของอเมริกาจึงอาจมีความหมายเป็นหลายสัปดาห์หรือหลายเดือนก็ได้

ขั้นตอนที่สาม การโต้แย้งการแจ้งเตือน

ผู้ใช้ที่เป็นเจ้าของเนื้อหาที่ถูกลบมีสิทธิโต้แย้งการลบเนื้อหา ดังนี้

1) แจ้งเรื่องไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยต้องมีรายละเอียดของเนื้อหาที่ถูกกล่าวหาว่ามีการละเมิด ความเสียหายของเจ้าของข้อมูล และหลักฐานอื่น ๆ ที่พิสูจน์ว่าเนื้อหานั้นไม่ได้เป็นความผิดตามมาตรา 14

2) แจ้งผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการโต้แย้งการลบเนื้อหา และส่งสำเนารายงาน การแจ้งความต่อตำรวจ ทั้งนี้ กฎหมายไม่ได้กำหนดให้มีแบบฟอร์มให้กรอกข้อมูลเป็นการเฉพาะ

3) เมื่อผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตได้รับทราบการโต้แย้ง อาจจะอัปโหลดเนื้อหากลับขึ้นบนเว็บไซต์อีกครั้ง อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตโดยลำพัง

ทั้งนี้ ขั้นตอนการโต้แย้งการลบเนื้อหานั้นค่อนข้างแตกต่างจากบริบทในสหรัฐฯ ประการแรก เจ้าหน้าที่รัฐต้องเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยอีกครั้ง ประการที่สอง ไม่มีแบบฟอร์มมาตรฐานให้แก่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ประการสุดท้าย และน่าจะมีความสำคัญที่สุด ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตมีอำนาจเต็มในการตัดสินใจว่าจะอัปโหลดเนื้อหากลับขึ้นอีกครั้งหรือไม่ ขณะที่ในสหรัฐฯ กฎหมายบังคับให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตต้องอัปโหลดเนื้อหา กลับขึ้นบนโลกออนไลน์อีกครั้งหากว่าผู้ขอให้ลบไม่ได้ยื่นเรื่องต่อศาล

การใช้ระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหาในทางที่ผิด ดูเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกา

เปรียบเทียบระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหาจากโลกออนไลน์ อเมริกา vs ไทย		
ระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหา	กฎหมาย DMCA ของอเมริกา	ประกาศกระทรวงดิจิทัลของไทย
เนื้อหาที่จะต้องเอาออกเมื่อถูกแจ้งเตือน	การละเมิดลิขสิทธิ์	ข้อมูลเท็จ, ข้อมูลกระทบความมั่นคง, ข้อมูลลามกอนาจาร
ขั้นตอนการโต้แย้งการลบเนื้อหา	กฎหมายระบุไว้ว่า ต้องกรอกข้อมูลอะไร พร้อมยื่นหลักฐานโต้แย้ง	กฎหมายไม่กำหนดวิธีการและรูปแบบ
บทบาทของศาล	เมื่อเจ้าของเนื้อหายื่นโต้แย้ง ผู้แจ้งให้ลบต้องยื่นเรื่องให้ศาลตัดสิน	ศาลไม่มีบทบาทในเรื่องนี้
ความรับผิดชอบของผู้แจ้งให้ลบ	ต้องรับผิดชอบให้การเท็จ ตามประมวลกฎหมายอาญา	ยังไม่แน่นอน
ระยะเวลาที่ต้องเอาข้อมูลกลับขึ้นใหม่เมื่อเจ้าของข้อมูลต่อสู้ชนะ	10-14 วัน	ไม่มีกำหนดเวลา

อย่างไรก็ดี การใช้ระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหาในทางที่ผิดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในประเทศไทย หากวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกรณีกฎหมายลิขสิทธิ์ดิจิทัล DMCA ของสหรัฐฯ มีข้อสังเกต 5 ประการ ได้แก่

1) ระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหากดดันผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตให้ลบเนื้อหาที่ถูกแจ้งโดยไม่ต้องพิจารณาองค์ประกอบทางกฎหมาย ปัญหาใหญ่ของระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหาของกฎหมายลิขสิทธิ์ดิจิทัล DMCA ของสหรัฐฯ ก็คือ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจะถูกกดดันให้ยอมทำตามความต้องการของเจ้าของลิขสิทธิ์ โดยไม่ได้ตรวจสอบเช็คว่าเป็นเนื้อหาที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์จริงหรือไม่ ซึ่งหากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตไม่ยอมทำตาม อาจจะต้องเผชิญกับความเสียหายใหญ่หลวงในคดีละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจึงมีแนวโน้มจะลบเนื้อหาตามที่ได้รับแจ้งโดยปราศจากการตรวจสอบที่เพียงพอ ปัญหาข้อนี้ยังกระทบกับเสรีภาพการแสดงออกด้วยเช่นกันและในความเป็นจริงก็พบว่า การแจ้งให้ลบเนื้อหาก็กู้ใช้แบบผิด ๆ อยู่บ่อยครั้ง นอกจากนั้นแล้ว หากเจ้าของเนื้อหาที่ถูกลบไม่มีทรัพยากรหรือความรู้ที่จะเสนอไปโต้แย้งสิทธิของตนเอง เนื้อหาที่จะต้องถูกลบ แม้การแจ้งให้ลบนั่นจะเป็นการอาศัยช่องทางกฎหมายกันแก่งกันก็ตาม กรณีที่ตีที่สุดที่เป็นไปได้ก็คือ การโต้แย้งแล้วเนื้อหาถูกอัปโหลดกลับขึ้นบนโลกออนไลน์ได้ภายใน 10-14 วัน ซึ่งในระบบของไทยแรงกดดันต่อผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตหนักกว่ามาก เนื่องจากประกาศของกระทรวงดิจิทัลฯ กำหนดระยะเวลาที่สั้นมากสำหรับการลบเนื้อหาออนไลน์ที่มีความผิดตามมาตรา 14 ของพ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งยากที่จะคาดหวังให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตสามารถตรวจสอบเนื้อหาได้ทันเวลา บางกรณีเนื้อหาอาจจะยาวเกินไปหรืออาจจะยากต่อการทำความเข้าใจ และการปรับใช้มาตรา 14 กับเนื้อหาต่าง ๆ ย่อมต้องใช้ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายด้วยการกำหนดระยะเวลาจำกัดในประเทศไทย เป็นการบีบบังคับให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตลบเนื้อหาออนไลน์โดยไม่ต้องตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายนับว่าเป็นแรงกดดันที่มากกว่ากฎหมายของสหรัฐฯ หลายเท่า

2) ระบบไม่สามารถรองรับให้กระบวนการยุติธรรมทางศาลเข้ามาเกี่ยวข้อง ระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหาไม่สามารถคุ้มครองผู้ใช้อินเทอร์เน็ตได้เป็นอย่างดี ในสหรัฐฯ การคุ้มครองทางศาลแก่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการโต้แย้งการแจ้งเตือนและผู้กล่าวหาฟ้องร้องเป็นคดีต่อศาล ขณะที่กระบวนการของไทยไม่มีศาลเข้ามาเกี่ยวข้อง ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตมีอำนาจสุดท้ายที่จะตัดสินใจว่าควรจะทำอะไรกับเนื้อหาใดกลับเข้าสู่ระบบหรือไม่ หมายความว่า ส่วนมากแล้วทั้งในประเทศไทยและสหรัฐฯ เนื้อหาออนไลน์จะถูกเซ็นเซอร์ได้โดยไม่มีศาลเข้ามาเกี่ยวข้อง และเนื่องจากว่ากรณีศึกษาส่วนใหญ่จบที่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ดังนั้น ผู้พิพากษาและทนายความจึงไม่มีคดีบรรทัดฐานในการทำงานเพื่อพัฒนาการตีความกฎหมายไปข้างหน้า ความโปร่งใสของระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหานั้นมีน้อยมาก ในมุมมองของผู้ใช้เน็ตจึงมองว่าไม่มีข้อมูลที่เพียงพอที่จะเข้าใจและใช้สิทธิของพวกเขาในกระบวนการเหล่านี้ได้

3) ผู้ใช้เน็ต ไม่ได้รับการคุ้มครองจากการถูกกล่าวหาแบบผิด ๆ การศึกษากฎหมายลิขสิทธิ์ดิจิทัล DMCA โดยกลุ่มวิจัย Chilling Effects และ The Takedown Project แสดงให้เห็นว่ากรณีการแจ้งลบเนื้อหาในสหรัฐฯ ส่วนใหญ่เนื้อหาถูกลบไปอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งตามกฎหมายลิขสิทธิ์ดิจิทัล DMCA ความรับผิดชอบในการลบเนื้อหาเป็นของผู้แจ้งให้ลบตามกฎหมายเรื่องแจ้งความเท็จ การลบเนื้อหาแบบผิด ๆ ส่งผลเสียต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ตัวจริง ซึ่งหารายได้จากการเผยแพร่ผลงานออกสู่สาธารณะ อย่างไรก็ตามสถานการณ์ในเมืองไทยนั้นมีความยากยิ่งกว่าในสหรัฐฯ เพราะการพิจารณาองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายนั้นต้องพิจารณาด้วยว่า อะไรเป็น “ความจริง” หรือ “ความเท็จ” มาตรา 14 (1) และ (2) แห่ง พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ กำหนดความผิดสำหรับการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ ซึ่งทำให้บุคคลที่สามเสียหาย กระทบต่อความปลอดภัยสาธารณะ และความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนก เป็นเรื่องที่ซับซ้อนมากเมื่อต้องแยกแยะ “ความจริง” และ “ความเท็จ” ออกจากการแสดงความคิดเห็น หรือการวิพากษ์วิจารณ์ทั่วไป ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีความได้กว้างมากขึ้นอยู่กับการรับรู้และความคิดเห็นของแต่ละคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงความคิดเห็นในทางต่อต้านรัฐบาล

4) การพิจารณาข้อโต้แย้งทำให้เจ้าของข้อมูลเสียเปรียบ ในสหรัฐอเมริกาการโต้แย้งการแจ้งเตือนที่ใช้ได้จะต้องประกอบด้วยลายเซ็นจริงหรือลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ การระบุถึงการลบเนื้อหา และสถานที่ที่เนื้อหาเคยอยู่ รายละเอียดข้อมูลส่วนตัวของผู้โต้แย้ง โดยต้องระบุนามรับที่จะรับผิดชอบแจ้งข้อมูลเท็จและยอมรับเขตอำนาจศาลของสหรัฐฯ ส่วนในระบบของไทยนั้น การโต้แย้งการแจ้งเตือนนี้ต้องมีกรส่งมอบบันทึกแจ้งความจากตำรวจ ร่วมกับหลักฐานที่ต่าง ๆ ที่ยืนยันแจ้งความ และข้อความที่ระบุว่าผู้ใช้เน็ตประสงค์จะโต้แย้งการลบเนื้อหาขณะที่ในเมืองไทยมีปัญหาที่ใหญ่ขึ้นเมื่อกฎหมายไม่กำหนดรูปแบบมาตรฐานของแบบฟอร์มการโต้แย้งการแจ้งเตือน จึงมีแนวโน้มว่าอาจจะมีผู้ใช้เน็ตจำนวนมากที่ตั้งใจจะโต้แย้งการลบเนื้อหาแต่ยื่นคำร้องที่ขาดตกบกพร่อง และขาดความรู้ในข้อกฎหมายทำให้ตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบ

5) ไม่มีกำหนดเวลาที่ชัดเจนว่า จะต้องอัปโหลดเนื้อหากลับขึ้นอีกครั้งภายในเมื่อไร ทั้งนี้ ในสหรัฐฯ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตสามารถพิจารณาเอาเนื้อหากลับคืนขึ้นบนเว็บไซต์ได้ภายใน 10-14 วัน ในช่วงเวลาระหว่างที่รอให้เนื้อหากลับมาเผยแพร่ นั้นอาจสร้างความเสียหายบางประการได้ ตัวอย่างเช่น ข้อมูลบางอย่างจะสำคัญต่อบางช่วงเวลาตามสถานการณ์บ้านเมืองเท่านั้น เจ้าของลิขสิทธิ์ที่ต้องการเป็นที่รู้จัก

ก็จะเจอปัญหาอีกมากเช่นกัน แม้ว่าเนื้อหาจะถูกเอาคืนได้หลังจากช่วงหนึ่ง แต่ความเสียหายที่ไม่อาจแก้ไขได้ย่อมเป็นผลต่อชื่อเสียงของเจ้าของเนื้อหานั้น ๆ เพราะกฎหมายไทยไม่มีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลา ทำให้ไม่รู้ว่าเนื้อหาจะสามารถอัปเดตกลับขึ้นที่เดิมได้อีกครั้งเมื่อใด และระยะเวลาที่ต้องรอคอยนั้นก็ไม่น่าจะแน่นอนขึ้นอยู่กับผู้ให้บริการ¹

เปรียบเทียบมาตรการแจ้งเตือนและเอาออกของประเทศไทยกับประเทศสิงคโปร์

จากเนื้อหาของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแจ้งเตือนและเอาออก และการจำกัดความรับผิดของผู้ให้บริการตามกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยและกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศสิงคโปร์ ทำให้เห็นได้ว่ากฎหมายของทั้งสองประเทศมีความแตกต่างกันอย่างมาก โดยสิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจนอย่างแรกก็คือความละเอียดของบทบัญญัติ ซึ่งกฎหมายของประเทศสิงคโปร์มีเนื้อหาที่ครอบคลุมในหลาย ๆ ประเด็นกว่ากฎหมายของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแยกประเภทของผู้ให้บริการ ซึ่งมีการแยกตามรูปแบบบริการอย่างชัดเจน ส่งผลให้สามารถกำหนดหน้าที่ความรับผิด และรูปแบบของการกระทำในการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตได้อย่างแน่นอนชัดเจน อันเนื่องมาจากประเทศสิงคโปร์ได้นำมาตรการแจ้งเตือนและบัญญัติไว้ในกฎหมายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 นอกจากนั้นยังมีความแตกต่างตามประเด็นที่ปรากฏในส่วนกฎหมายไทยดังนี้

ประเด็นขั้นตอนการแจ้งเตือนผู้ให้บริการ

ในกรณีของประเทศไทยนั้น มาตรา 32/3 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ที่แก้ไขใหม่ได้กำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์ที่ประสงค์จะให้ผู้บริการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตนั้น จะต้องร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งให้ผู้ให้บริการยับยั้งการละเมิดลิขสิทธิ์ดังกล่าวเพียงอย่างเดียวเท่านั้น อันส่งผลให้ผู้ให้บริการจะมีหน้าที่ระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตต่อเมื่อมีคำสั่งของศาลให้ดำเนินการแล้วเท่านั้น แม้ในทางปฏิบัติเจ้าของลิขสิทธิ์จะสามารถแจ้งเตือนให้ผู้ให้บริการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตได้เองโดยตรง แต่ไม่ได้มีกฎหมายกำหนดสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ไว้ จึงส่งผลให้ผู้ให้บริการไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามที่เจ้าของลิขสิทธิ์แจ้งเตือน ทั้งไม่มีขอกฎหมายที่กำหนดยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้ใช้บริการ ในกรณีที่ผู้ให้บริการยินยอมที่จะดำเนินการตามที่เจ้าของลิขสิทธิ์แจ้งเตือนอีกด้วย ดังนั้น หากผู้ให้บริการดำเนินการตามการแจ้งเตือนของผู้ที่มีใจเจ้าของลิขสิทธิ์ที่แท้จริง ผู้ให้บริการอาจต้องรับผิดในความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองได้ ในทางตรงกันข้ามในส่วนของประเทศสิงคโปร์นั้น มาตรา 193C และมาตรา 193D แห่ง Copyright Act (Chapter 63) ได้บัญญัติ จำกัดความรับผิดของผู้ให้บริการไว้ อย่างชัดเจนว่า หากผู้ให้บริการรับรู้เองถึงการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ หรือได้รับแจ้งเตือนจากเจ้าของลิขสิทธิ์ถึงข้อมูลที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และผู้ให้บริการได้ดำเนินการนำข้อมูลละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากเครือข่ายหรือระงับการเข้าถึงข้อมูลละเมิดลิขสิทธิ์โดยไม่ชักช้า ผู้ให้บริการจะได้รับการยกเว้นความรับผิดจากการละเมิดลิขสิทธิ์ และหากดำเนินการแจ้งผู้ใช้บริการซึ่งเป็นผู้นำข้อมูลเข้าสู่เครือข่ายแล้วยังได้รับยกเว้นความรับผิดต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตนั้นอีกด้วย ซึ่งการบัญญัติกฎหมาย

¹ iLaw. (23 ต.ค. 2560). เปรียบเทียบกฎหมายการแจ้งให้ลบเนื้อหา อเมริกาใช้เรื่องละเมิดลิขสิทธิ์ ไทยเน้นใช้เรื่องความมั่นคง. สืบค้น 12 ธันวาคม 2563 จาก <https://ilaw.or.th/node/4662>

ไว้เช่นนี้ ส่งผลให้เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถที่จะแจ้งเตือนผู้ให้บริการได้โดยตรง ไม่จำเป็นต้องใช้สิทธิทางศาล เพื่อให้ศาลมีคำสั่งระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ต อันจะทำให้กระบวนการแจ้งเตือนและเอาออก ดำเนินไปได้ด้วยความรวดเร็ว และผู้ให้บริการพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับเจ้าของลิขสิทธิ์ที่จะดำเนินการระงับ การละเมิดลิขสิทธิ์ตามการแจ้งเตือน เนื่องจากมีกฎหมายที่ยกเว้นความรับผิดของผู้ให้บริการ ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบขั้นตอนการแจ้งเตือนของทั้งสองประเทศแล้ว เห็นได้ว่าขั้นตอนการแจ้งเตือนของประเทศสิงคโปร์ น่าจะมีประสิทธิภาพมากกว่าขั้นตอนการแจ้งเตือนของประเทศไทยทั้งในด้านความรวดเร็วและด้านการคุ้มครอง ผู้ให้บริการ

ประเด็นเงื่อนไขการดำเนินคดีแก่ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์

ในกรณีของประเทศไทยภายหลังจากที่เจ้าของลิขสิทธิ์ได้ร้องขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งระงับการละเมิดลิขสิทธิ์ และศาลมีคำสั่งให้ผู้ให้บริการระงับ การละเมิดลิขสิทธิ์แล้ว มาตรา 32/3 วรรคสาม ได้กำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์ต้องดำเนินคดีต่อผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดด้วย ซึ่งหากเจ้าของลิขสิทธิ์ไม่ดำเนินคดีต่อผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว แม้ไม่มีบทบัญญัติกำหนดผลบังคับที่ชัดเจนไว้ แต่สามารถตีความได้ว่าคำสั่งให้ ผู้ให้บริการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์จะเป็นอันสิ้นสุดบังคับไป ในกรณีของประเทศสิงคโปร์นั้น เมื่อเจ้าของลิขสิทธิ์ แจ้งเตือนผู้ให้บริการและผู้ให้บริการยินยอมดำเนินการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตแล้ว ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์ต้องดำเนินคดีต่อผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ หากแต่มีกรณีที่ผู้ให้บริการ ได้แจ้งการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตไปยังผู้ใช้บริการแล้ว ผู้ใช้บริการได้แจ้งโต้แย้งกลับมา เจ้าของลิขสิทธิ์จึงต้องร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งห้ามมิให้มีการยกเลิกการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ต แต่มีใ้การดำเนินคดีต่อผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์แต่อย่างใด หรือแม้ในกรณีที่เจ้าของลิขสิทธิ์เลือกที่จะขอให้ศาล มีคำสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตก็ตาม ก็ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์ ต้องดำเนินคดีต่อผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์เช่นเดียวกัน อันน่าจะส่งผลให้เจ้าของลิขสิทธิ์ที่ต้องการเพียงระงับ การละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตในงานของตนเอง โดยไม่ต้องการดำเนินคดีต่อผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ โดยอาจด้วยเหตุผลความไม่คุ้มค่าต่อเวลาที่ต้องเสียไปหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ฯลฯ สามารถที่จะแจ้งเตือน ผู้ให้บริการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตได้

ประเด็นสิทธิโต้แย้งของผู้ใช้บริการที่นำข้อมูลเข้าสู่เครือข่าย

ในกรณีของประเทศไทยนั้น เมื่อศาลมีคำสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์แล้ว มาตรา 32/3 มิได้เปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการซึ่งเป็นผู้นำข้อมูลเข้าสู่เครือข่ายโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวได้โดยตรง แม้คำสั่งนั้นจะมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการคนนั้นก็ตาม หากแต่ผู้ให้บริการจะต้องขอให้เจ้าของลิขสิทธิ์ดำเนินคดี ต่อตนเสียก่อน จึงจะมีสิทธิที่จะโต้แย้งคำสั่งของศาลเพื่อปกป้องสิทธิของตนได้ เพราะผู้ให้บริการอาจไม่ถือว่าเป็น ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยตามความหมายของข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2540 ข้อ 16 ที่จะมิสิทธิขอให้ศาลยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าวได้ ในกรณีของประเทศสิงคโปร์นั้น เมื่อผู้ให้บริการซึ่งให้บริการจัดเก็บข้อมูลหรือระบุตำแหน่งได้ระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ต

โดยการนำข้อมูลออกจากเครือข่ายหรือระบบการเข้าถึงข้อมูลแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์ โดยผลที่ผู้ให้บริการรับรู้เองหรือได้รับแจ้งเตือนจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ผู้ให้บริการมีหน้าที่แจ้งให้ผู้ให้บริการทราบด้วย เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถแจ้งโต้แย้งการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์นั้นได้ และหากเจ้าของลิขสิทธิ์มีได้ขอให้ศาล มีคำสั่งระงับการนำข้อมูลกลับเข้าสู่เครือข่ายหรือยกเลิกการระงับการเข้าถึงข้อมูล ผู้ให้บริการต้องนำข้อมูล กลับสู่เครือข่ายหรือยกเลิกการระงับการเข้าถึงโดยไม่ชักช้า ดังนั้น จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติเช่นนี้ในกฎหมาย ของประเทศสิงคโปร์ได้คำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้บริการที่อาจถูกกล่าวหาว่าละเมิดลิขสิทธิ์ด้วย

ตารางเปรียบเทียบมาตรการแจ้งเตือนและเอาออกตามกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยกับประเทศสิงคโปร์

ประเด็นที่เปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศสิงคโปร์
ประเด็นขั้นตอนการแจ้งเตือน ผู้ให้บริการ	เจ้าของลิขสิทธิ์ต้องร้องขอให้ศาล มีคำสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการละเมิด ลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตเท่านั้น	เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถแจ้งให้ ผู้ให้บริการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์ บนอินเทอร์เน็ตได้โดยตรง หรือจะร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งก็ได้
ประเด็นเงื่อนไขการดำเนินคดี แก่ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์	เมื่อศาลมีคำสั่งให้ผู้ให้บริการระงับ การละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตแล้ว เจ้าของลิขสิทธิ์ต้องดำเนินคดีต่อ ผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง	เจ้าของลิขสิทธิ์ไม่จำเป็นต้อง ดำเนินคดีต่อผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ ภายหลังจากผู้ให้บริการระงับ การละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตแล้ว
ประเด็นสิทธิโต้แย้ง ของผู้ใช้บริการที่นำข้อมูล เข้าสู่เครือข่าย	ผู้ใช้บริการอาจไม่ถือว่าเป็นผู้ที่ ถูกฟ้องเป็นจำเลยตามความหมาย ของข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2540 ข้อ 16 ที่จะมีสิทธิ ขอให้ศาลยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลง คำสั่งดังกล่าวได้	เมื่อผู้ให้บริการดำเนินการระงับ การละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตแล้ว ผู้ให้บริการต้องแจ้งการดำเนินการ ดังกล่าวแก่ผู้ใช้บริการที่นำข้อมูล เข้าสู่เครือข่าย เพื่อให้ผู้ใช้บริการ ใช้สิทธิโต้แย้ง

ทั้งนี้ จากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายที่มาตรการแจ้งเตือนและเอาออกตามกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยกับประเทศสิงคโปร์ จะเห็นได้ว่าการใช้มาตรการนี้ในประเทศสิงคโปร์มีความก้าวหน้ามากกว่าประเทศไทยค่อนข้างมาก โดยในด้านความรวดเร็วในการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของมาตรการแจ้งเตือนและเอาออก การดำเนินการตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ก็น่าจะทำได้รวดเร็ว ขณะที่ในด้านการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ที่ไม่ต้องการดำเนินคดีต่อผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศสิงคโปร์ก็น่าจะทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งกฎหมายของสิงคโปร์ยังคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้บริการด้วยการให้สิทธิแจ้งโต้แย้งได้ ในขณะที่มาตรการแจ้งเตือนและเอาออกตามกฎหมายของประเทศไทยยังมีสถานะเป็นเพียงคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องคดีเท่านั้นซึ่งไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ กล่าวคือ ยังคงต้องอาศัยกระบวนการทางศาลเป็นหลัก ซึ่งอาจทำให้เกิดความล่าช้าในการบรรเทาความเสียหายของผู้ที่ถูกละเมิดลิขสิทธิ์ออนไลน์ได้ ไม่เหมาะสมกับเจ้าของลิขสิทธิ์ที่ไม่ต้องการดำเนินคดีต่อผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ และการให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้บริการยังทำได้ไม่ดันทัก ดังนั้นจึงเห็นว่ากฎหมายของประเทศไทยในเรื่องมาตรการแจ้งเตือนและเอาออกควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นโดยอาจนำบทบัญญัติของประเทศสิงคโปร์มาเป็นแบบอย่างก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ในการแจ้งเตือนผู้ให้บริการได้โดยตรง เพื่อให้การระงับการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และการกำหนดหน้าที่และการจำกัดความรับผิดของผู้ให้บริการเมื่อได้รับการแจ้งเตือนจากเจ้าของลิขสิทธิ์ เพื่อเป็นสิ่งจูงใจแก่ผู้ให้บริการในการทำหน้าที่ระงับการเข้าถึงข้อมูลที่ละเมิดลิขสิทธิ์อันจะส่งผลดีแก่ทั้งฝ่ายผู้ให้บริการและเจ้าของลิขสิทธิ์เองด้วย²

² พิตยา ไชยมหาพฤกษ์. (2560). มาตรการแจ้งเตือนและเอาออก: ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยกับกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศสิงคโปร์ The Notice and Takedown Measure: The Comparative Study on Thailand's Copyright Law and Singapore's Copyright Law. สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2563 จาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/lawhcu/article/view/152361/111209>

2. แนวปฏิบัติการส่งเสริมทรัพย์สินทางปัญญาด้านดิจิทัล (IP Series: Best Practices on Digital IP Promotion)³

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัลที่มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและสังคม จากการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงพฤติกรรมของคนที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยจากการสำรวจของบริษัท We are Social พบว่าในเดือนมกราคม พ.ศ. 2561 ประเทศไทยมีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงถึง ร้อยละ 82 ของประชากรทั้งหมด จากการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัลทำให้เกิดรูปแบบธุรกิจใหม่ ๆ พฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนไป รูปแบบทรัพย์สินทางปัญญา (Copyright, Patent/ Petty Patent, Trademark, Trade Secret) ที่เปลี่ยนไป ส่งผลกระทบต่อและการคุ้มครองและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาไปทั่วโลก หลายประเทศจึงดำเนินการปรับปรุงมาตรการและนโยบายด้านการคุ้มครองและป้องกันการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาให้ทันต่อบริบทของยุคสมัย และรูปแบบทรัพย์สินทางปัญญาที่เปลี่ยนไปในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อให้การคุ้มครองและป้องกันการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

การสร้างความตระหนัก

การสร้างความตระหนักให้ประชาชนถึงความเข้าใจในทรัพย์สินทางปัญญา และความสำคัญของการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาโดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่ผู้คนนิยมใช้โซเชียลมีเดีย ทำให้ทรัพย์สินทางปัญญาโดยเฉพาะด้านดิจิทัลกลายเป็นเรื่องใกล้ตัว ในประเทศที่ประสบความสำเร็จในการสร้างความตระหนักด้านทรัพย์สินทางปัญญาได้ดำเนินกิจกรรมที่ครอบคลุมตั้งแต่การให้การศึกษาให้ข้อมูล ให้ความรู้ ไปจนถึงการเปลี่ยนทัศนคติ โดยใช้วิธีสร้างความตระหนัก จัดตั้งแคมเปญ ให้การศึกษาในสถานศึกษา ไปจนถึงการสร้างสื่อเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ โดยองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก หรือ WIPO ได้ส่งเสริมและช่วยเหลือประเทศสมาชิกในการออกแบบกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการเคารพทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการพัฒนาเครื่องมือในการช่วยเพิ่มความตระหนักในด้านทรัพย์สินทางปัญญา โดยเฉพาะในเยาวชน โดยเน้นให้เด็กและเยาวชนเข้าใจความสำคัญของลิขสิทธิ์ และเครื่องหมายการค้า ตัวอย่างเช่นโครงการ Respect for Trademarks ซึ่งสนับสนุนโดย Japan Patent Office ซึ่งเป็นคอร์สออนไลน์สำหรับเด็กอายุ 14-19 ให้เข้าใจบทบาทของเครื่องหมายการค้าในสังคมยุคปัจจุบัน และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนาแบรนด์ในยุคปัจจุบัน เป็นต้น มีการผลิตสื่อเช่นการ์ตูนญี่ปุ่น แอนิเมชัน สำหรับทั้งเด็กและผู้ใหญ่ที่มีเนื้อหาสอดแทรกความรู้ ความตระหนักในความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา นอกจากนี้ ในประเทศอังกฤษยังมีการจัดตั้ง The Intellectual Property Awareness Network (IPAN) ซึ่งเป็นความร่วมมือขององค์กรและบุคคลต่าง ๆ ในการสร้างความตระหนักและความเข้าใจต่อทรัพย์สินทางปัญญาในยุคปัจจุบัน โดยแบ่งเป็นสามกลุ่ม คือ กลุ่มรัฐสภา ซึ่งทำหน้าที่สื่อสารคำแนะนำข้อสรุปไปยังรัฐสภา กลุ่มเศรษฐกิจที่ดูแลเรื่อง

³ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. (ม.ป.ป.). แนวปฏิบัติการส่งเสริมทรัพย์สินทางปัญญาด้านดิจิทัล (IP Series: Best Practices on Digital IP Promotion). สืบค้น 11 ธันวาคม 2563 จาก <https://www.depa.or.th/th/article-view/ip-series-best-practices-digital-ip-promotion>

การสนับสนุน SME ในการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา และกลุ่มการศึกษาที่ทำการให้ข้อมูลด้านทรัพย์สินทางปัญญาแก่เยาวชนและนักเรียนในระบบการศึกษาทั่วประเทศอังกฤษ และบรรจุการศึกษาเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาลงในหลักสูตรด้านบริหารธุรกิจในมหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษ เป็นต้น

การปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้เข้มแข็ง

การออกกฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เข้มแข็ง รัดกุม และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ก็เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศนั้น ๆ ได้ ประเทศที่มีการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพจากการจัดอันดับของ U.S. Chamber International IP Index ในปี 2018 ได้แก่ ประเทศ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส สวีเดน เยอรมัน และญี่ปุ่น การที่มีกฎหมายคุ้มครองที่เข้มแข็งและมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญามั่นใจในระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศนั้น ๆ ว่าการจดทะเบียนหรือการสร้างสรรค์นวัตกรรม หรือผลงานใด ๆ จะได้รับความคุ้มครองอย่างเป็นธรรม รวมถึงทำให้คนทั่วไปมีความตระหนัก เห็นถึงคุณค่าของทรัพย์สินทางปัญญา เข้าใจถึงผลกระทบที่จะเกิดหากตนเองละเมิดกฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ส่งผลให้การละเมิดกฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาลดลง ตัวอย่างเช่น ในประเทศญี่ปุ่นที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลิขสิทธิ์ (Copyright Act) ปี 1985 ที่ทำให้การคุ้มครองลิขสิทธิ์ครอบคลุมไปถึงการคุ้มครองคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ และปัจจุบันในสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และอิสราเอล โปรแกรมคอมพิวเตอร์สามารถได้รับการคุ้มครองทางสิทธิบัตรได้ และไม่แน่นอนว่ารัฐบาลยุโรปเพิ่งเห็นชอบในหลักเกณฑ์ให้ซอฟต์แวร์สามารถได้รับการคุ้มครองทางสิทธิบัตรได้ และในอังกฤษมีการเพิ่มบทลงโทษผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ออนไลน์ โดยมีโทษจำคุกสูงสุดจาก 2 ปี เป็น 10 ปี และมีการแก้ไขปรับปรุง ยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัย ไม่ทันเทคโนโลยีและสังคม เช่น การแก้กฎหมายเกี่ยวกับการทำ data mining ซึ่งมีขั้นตอนที่ต้องมีการทำซ้ำข้อมูลให้ไม่ถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หรือการล้อเลียน (parody) ที่มีการนำเพลงต้นฉบับมาดัดแปลงเพื่อความบันเทิง ให้ถือเป็นข้อยกเว้นที่ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของไฟล์ต้นฉบับ โดยถือเป็นการให้คุณค่าแก่เรื่องวัฒนธรรมและอารมณ์ขัน เป็นต้น นอกจากนี้ ในประเทศออสเตรเลียได้มีการปรับกฎหมายทางด้านลิขสิทธิ์ให้เข้ากับประเด็นในเศรษฐกิจดิจิทัล โดยได้มีการเปิดให้ผู้เกี่ยวข้องได้ส่งประเด็นต่าง ๆ ด้านลิขสิทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลในหัวข้อ เช่น การเก็บ cache การทำ index และฟังก์ชันอื่น ๆ ของอินเทอร์เน็ต ระบบคลาวด์ การแปลงข้อมูลและเอกสารให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล การทำ data mining เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับกฎหมายทางด้านลิขสิทธิ์ให้เหมาะสมต่อไป ในทางตรงข้ามหากกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาไม่เข้มแข็ง ครอบคลุม และการบังคับใช้ไม่มีประสิทธิภาพ ก็จะส่งผลเสียต่อการพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา ตัวอย่างเช่นในประเทศจีน กฎหมายเรื่องการคุ้มครองงานออกแบบมีเกณฑ์ที่ค่อนข้างจำกัด จึงส่งผลให้มีสิทธิบัตรที่มีมูลค่าต่ำจำนวนมาก และกฎหมายไม่มีการคุ้มครองการออกแบบที่ไม่ได้ลงทะเบียนถึง Partial design จึงส่งผลให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์ด้านการออกแบบจำนวนมาก

องค์กรที่ทำหน้าที่สอดส่อง ตรวจสอบการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาเฉพาะด้าน

การที่มีองค์กรที่คอยสอดส่อง ตรวจสอบ การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา และประสานกับหน่วยงานภาครัฐในการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเมื่อพบว่ามีกรณีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อปกป้องผลประโยชน์ให้แก่เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา และช่วยส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม สร้างผลงานในอุตสาหกรรมนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น Motion Picture Association in America (MPAA) ซึ่งเป็นสมาคมผู้ประกอบการอุตสาหกรรมภาพยนตร์และโทรทัศน์ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงสำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมภาพยนตร์และโทรทัศน์ทั่วโลกในการสนับสนุนและปกป้องอุตสาหกรรมดังกล่าว รวมถึงการจัดตั้ง The Film Security Office เพื่อทำงานร่วมกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ภาพยนตร์ จากการทำงานของ MPAA ส่งผลให้เกิด Pro-IP Act ซึ่งเป็นกฎหมายป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์แรกของสหรัฐอเมริกาในศตวรรษที่ 21 และมีการรวมกลุ่มบริษัทในอุตสาหกรรมเพื่อก่อตั้ง The Alliance of Creativity and Entertainment (ACE) เพื่อลดการละเมิดลิขสิทธิ์ออนไลน์ขึ้น

การใช้เทคโนโลยีในการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์

การป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์โดยการใช้เทคโนโลยีช่วยในการจำกัดการใช้งานของทรัพย์สินทางปัญญาในรูปแบบดิจิทัล เช่น การจัดการสิทธิดิจิทัล Digital Rights Management หรือ DRM ซึ่งเป็นเทคโนโลยีในการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญาด้านดิจิทัล โดยที่ผู้ผลิตฮาร์ดแวร์ ผู้เผยแพร่ ผู้ถือลิขสิทธิ์ ทำการจำกัดสิทธิ์ในการเข้าถึง ใช้งาน ทำซ้ำ หรือดัดแปลง ซอฟต์แวร์ ไฟล์เพลง ไฟล์ภาพยนตร์ ตัวอย่างเช่น ไฟล์เพลงที่ซื้อจาก iTunes Store ที่กำหนดให้ผู้ซื้อสามารถฟังได้จากอุปกรณ์ iPod, iPhone เท่านั้น เป็นต้น หรือการใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) เพื่อช่วยป้องกันปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ เช่นบริษัท Custos Media ซึ่งเป็น Startup ที่นำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยติดตามการใช้งานทรัพย์สินทางปัญญาในรูปแบบดิจิทัล เช่น ภาพยนตร์ eBook หรือเพลง เพื่อป้องกันการการใช้งานที่ละเมิดลิขสิทธิ์ได้ เป็นต้น

การเปลี่ยนรูปแบบโมเดลธุรกิจ

ในอุตสาหกรรมดนตรีที่การละเมิดลิขสิทธิ์เพลงและภาพยนตร์ผ่านทางช่องทางออนไลน์ กลายเป็นปัญหาสำคัญที่ยากต่อการควบคุม การเปลี่ยนรูปแบบโมเดลธุรกิจของเจ้าของลิขสิทธิ์ ศิลปิน และผู้สร้างหนัง ได้กลายเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการต่อสู้กับปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์เพลง ตัวอย่างเช่น ศิลปินที่เปลี่ยนรูปแบบการหารายได้จากผลงานจากการขายเพลงเป็นการหารายได้จากการขายบัตรการแสดงคอนเสิร์ต และขายลิขสิทธิ์ในการผลิตสินค้า บริการ หรือของที่ระลึกแทน เป็นต้น หรือการเปลี่ยนรูปแบบการขายผลงานเป็นรูปแบบบริการ streaming เช่น Netflix, Spotify หรือ Apple Music ทั้งนี้ มีประเด็นที่ต้องระวังคือ ระบบอนุญาตใช้สิทธิ (Licensing) ของดนตรีที่ล้าหลัง ตามเทคโนโลยีไม่ทัน จึงทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ และการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้ให้บริการ streaming เช่น Spotify, Apple Music เป็นต้น

การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา

การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้ผู้ถือสิทธิ์สามารถสร้างมูลค่าจากทรัพย์สินทางปัญญาที่มี เป็นอีกหนึ่งวิธีที่กระตุ้นการสร้างทรัพย์สินทางปัญญาจากการจัดอันดับของ U.S. Chamber International IP Index ในปี 2018 ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาสูงสุดได้แก่ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย บรูไน อิสราเอล และประเทศญี่ปุ่น โดยในประเทศญี่ปุ่นรัฐบาลได้จัดโปรแกรมส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา โดยมุ่งเน้นการซื้อขายทรัพย์สินทางปัญญาภายในประเทศ เพื่อส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมภายในประเทศซึ่งจะส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ ในหลายประเทศยังมีการออกนโยบายเพื่อส่งเสริมผู้สร้างนวัตกรรมให้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา เช่น ในประเทศอังกฤษ ได้มีการสร้าง Copyright Hub เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่ต้องการใช้งานผลงานที่มีลิขสิทธิ์ ให้การขอใช้ผลงานที่มีลิขสิทธิ์เป็นเรื่องที่ง่ายและมีค่าใช้จ่ายไม่สูง ในประเทศมาเลเซียที่ได้เน้นย้ำถึงการใช้งานของทรัพย์สินทางปัญญาให้เกิดประโยชน์ในแผนนวัตกรรมแห่งชาติ และในประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งใช้ Technology Transfer Framework ในการส่งเสริมพัฒนาสตาร์ทอัพและศูนย์วิจัยแห่งชาติ เป็นต้น

การส่งเสริมการจดทรัพย์สินทางปัญญาในต่างประเทศ

การส่งเสริมการจดทรัพย์สินทางปัญญาในต่างประเทศก็สามารถช่วยส่งเสริมนวัตกรรมในประเทศได้ ตัวอย่างเช่นในประเทศญี่ปุ่น Japan Patent Office (JPO) ได้มีการช่วยเหลือบริษัทญี่ปุ่นในการจดสิทธิบัตรในสหรัฐอเมริกา โดยร่วมมือกับ United States Patent and Trademark Office (USPTO) โดยมีการทำความร่วมมือในการประเมินสิทธิบัตรร่วมกัน ระหว่าง JPO USPTO และบริษัทด้านทรัพย์สินทางปัญญาระดับโลก และมีการร่วมมือกันเพิ่มคุณภาพของการประเมินสิทธิบัตร

การขยายตลาดออนไลน์โดยการทำให้ Digital Single Market

อินเทอร์เน็ตทำให้การเข้าถึงธุรกิจและบริการสามารถทำได้อย่างไร้พรมแดน อย่างไรก็ตาม การบริการออนไลน์หลายประเภทโดยเฉพาะการให้บริการดิจิทัลคอนเทนต์ เช่น การให้บริการฟังเพลงและชมภาพยนตร์แบบ streaming เกมส์ออนไลน์ และอีบุ๊ก จะมีการกำหนดพื้นที่การให้บริการด้วยระบบ Licensing ซึ่งจะจำกัดสิทธิ์ในการเข้าถึงบริการให้เฉพาะคนที่อยู่ในประเทศนั้น ๆ ในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป จึงได้มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้ง Digital Single Market ซึ่งทำให้คนในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปสามารถใช้บริการด้านดิจิทัล เช่น บริการความบันเทิงออนไลน์ในกลุ่มประเทศ EU ได้อย่างไร้พรมแดนเป็นการขยายขนาดของตลาดการค้าออนไลน์ให้กว้างขึ้น เพิ่มรายได้จากการให้บริการดิจิทัลคอนเทนต์ อำนวยความสะดวกให้ประชาชนในประเทศสมาชิก และลดการละเมิดลิขสิทธิ์

จากประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ได้ร่วมมือกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงตัวแทนภาคกฎหมาย และภาคอุตสาหกรรม ในการจัดทำแผนการคุ้มครองและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาของอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัลในประเทศไทย เพื่อให้ทันสมัยและครอบคลุมต่อประเด็นใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยีและสังคมในยุคดิจิทัล เป็นการส่งเสริมการสร้างทรัพย์สินทางปัญญาด้านดิจิทัล ให้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนาประเทศไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัลต่อไป

เอกสารเพิ่มเติม

เอกสารเพิ่มเติม

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

1. สรุปการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

2. ปัญหาทางกฎหมายกรณีมาตรการระงับการเข้าถึงเนื้อหาละเมิดลิขสิทธิ์โดยผู้ให้บริการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

0 2244 2070-2

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร